

Polariteitsgevoeligheid van *doorgaan* ('gehouden worden')

Eén van de bevindingen van decennialang onderzoek naar polariteitsverschijnselen in het Nederlands is dat de distributie van negatief-polaire uitdrukkingen (NPU's) heel divers is. Dit inzicht heeft ertoe geleid dat er inmiddels veel experimenteel onderzoek is gedaan naar de distributie van afzonderlijke NPU's. In dit paper lever ik hieraan een bijdrage door de eigenschappen van het werkwoord *doorgaan* in de betekenis 'gehouden worden, doorgang vinden' onder de loep te nemen.

Doorgaan is interessant omdat er verschil van inzicht kan zijn over de vraag of we überhaupt te maken hebben met een uitdrukking die in dit kader behandeld zou moeten worden. De ANS (laatste druk, pagina 1648) neemt deze uitdrukking op in een rijtje van NPU's. In Hoeksema's lexicon van NPU's (versie januari 2004) vinden we uitsluitend de uitdrukking *het feest gaat door*.

In dit paper zal ik uiteenzetten dat de combinatie van *doorgaan* met het subject *het feest* (in figuurlijke betekenis) inderdaad in sterkere mate negatief-polair is dan *doorgaan* in het algemeen. Er blijken echter nog andere subjecten te zijn (zoals *het verhaal* of *dat hele plan*) waarvoor hetzelfde geldt. Het lijkt dus eerder zo te zijn dat het werkwoord *doorgaan* in de betekenis 'gehouden worden' in het algemeen een aanleg heeft voor negatieve polariteit.

Duidelijk is dat het werkwoord *doorgaan* geen NPU is in de strikte zin. Het woord kan immers wel in veridicale contexten voorkomen. Kenmerkend voor dergelijke semi-NPU's is echter dat de zin een nadrukkelijk bevestigend adverbiaal element bevat zoals *wel*. Uit corpusonderzoek naar krantenmateriaal uit Nederland dat *doorgaan* in 10% van de gevallen voorkomt in een veridicale omgeving. Uiteindelijk is er in slechts 3% van alle voorkomens zelfs geen sprake van een nadrukkelijk bevestigend element.

Er zijn echter veel meer elementen die ook in geringe percentages in dergelijke afwijkende contexten gevonden worden, zoals *aanstaan* en *zoden aan de dijk zetten*. Het lijkt dus gerechtvaardigd om *doorgaan* in dit rijtje van semi-NPU's te plaatsen. Dat maakt het begrijpelijk dat enkele vaste combinaties zoals *het feest gaat door* nog verder gegrammaticaliseerd zijn tot NPU.

In dit paper zal ik verder de resultaten voor *doorgaan* ('gehouden worden') vergelijken met corpusresultaten voor *doorgaan* in de betekenis 'voortduren, aanhouden'. Ook contrasteer ik de cijfers voor materiaal uit Belgische kranten met Nederlands materiaal.

Tot slot komen enkele bevindingen over de gevoeligheidsvraag aan bod: Hoe komt het dat het werkwoord *doorgaan* met name verschijnt in negatieve (of algemener: nonveridicale) omgevingen?